

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

Basisschool Stelaertshoeve

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: Basisschool Stelaertshoeve

Datum bezoek: 3 december 2015

In opdracht van: Plein013

Rapporteur: Karin Vaessen

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt ondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de ondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar ondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de ondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de ondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren: *Dhr Hans Coninx (directeur), mw Bernice Schilders (ib-onderbouw), mw Vivienne Spaargaren (ib-er bovenbouw), mw Carlijn Oprins (taalcoördinator, bouwcoördinator middenbouw, leerkracht groep 5 en tijdelijk directie ondersteuner), dhr Rob Maes (consulent Plein 013) en twee ouders: mw Anouk van Es en mw Nina Schuurung.*
- observaties bij enkele lessen: *groep 1-2a leerkracht Tessa (werken in hoeken); groep 4b bij leerkracht Patricia (schrijven en taal) en groep 8a leerkracht Wendy (rekenen; een 'na de toets'- rekenles)*
- een teamgesprek - aanwezig waren: *een representatief deel van het team.*

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoeften.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Stelaertshoeve is een middelgrote katholieke school in Tilburg- Noord. De school heeft 378 leerlingen en het leerlingaantal is licht stijgende. Nagenoeg alle kinderen van de school zijn afkomstig uit de omliggende wijk. De leerlingpopulatie vormt een goede afspiegeling van de wijk. Net als de wijk is de schoolpopulatie gemêleerd; zowel qua culturele achtergrond als qua sociaal economische achtergrond. Zo'n 40 % van de leerlingen is niet van oorsprong van Nederlandse afkomst en zo'n 20 à 25 nationaliteiten zijn daarin vertegenwoordigd.

Er zijn in totaal zestien groepen op Stelaertshoeve; vier kleutergroepen en verder van alle jaargroepen steeds twee klassen. De school is gevestigd in een MFA; samen met o.a. een openbare basisschool. Een deel van het gebouw staat helaas momenteel leeg en het idee van samenwerken is niet echt succesvol van de grond gekomen.

De kleuter- en onderbouw zit beneden in de school en de midden- en bovenbouw zitten boven. De lokalen op de bovenverdieping zijn smal en relatief klein. Door de brede gangen oogt de school echter wel ruim en straalt daarmee ook rust uit. Zelfs bij het wegbrengen en ophalen van de kinderen.

De school maakt op veel gebieden een ontwikkeling door. De huidige directeur zit er net drie jaar, er zijn twee nieuwe ib-ers en het team heeft een flink aantal nieuwe jonge leerkrachten aangenomen.

De twee bij de interviews aanwezige ouders omschrijven de school als gezellig, open en zij voelen zich welkom op school. De ouderbetrokkenheid kan groter, aldus de ouders. Een deel van de ouders is niet altijd betrokken en aanwezig in de school.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevraagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van andere scholen in Nederland

- ☐ meer homogeen
- ☐ vergelijkbaar
- ☒ meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van Stelaertshoeve weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

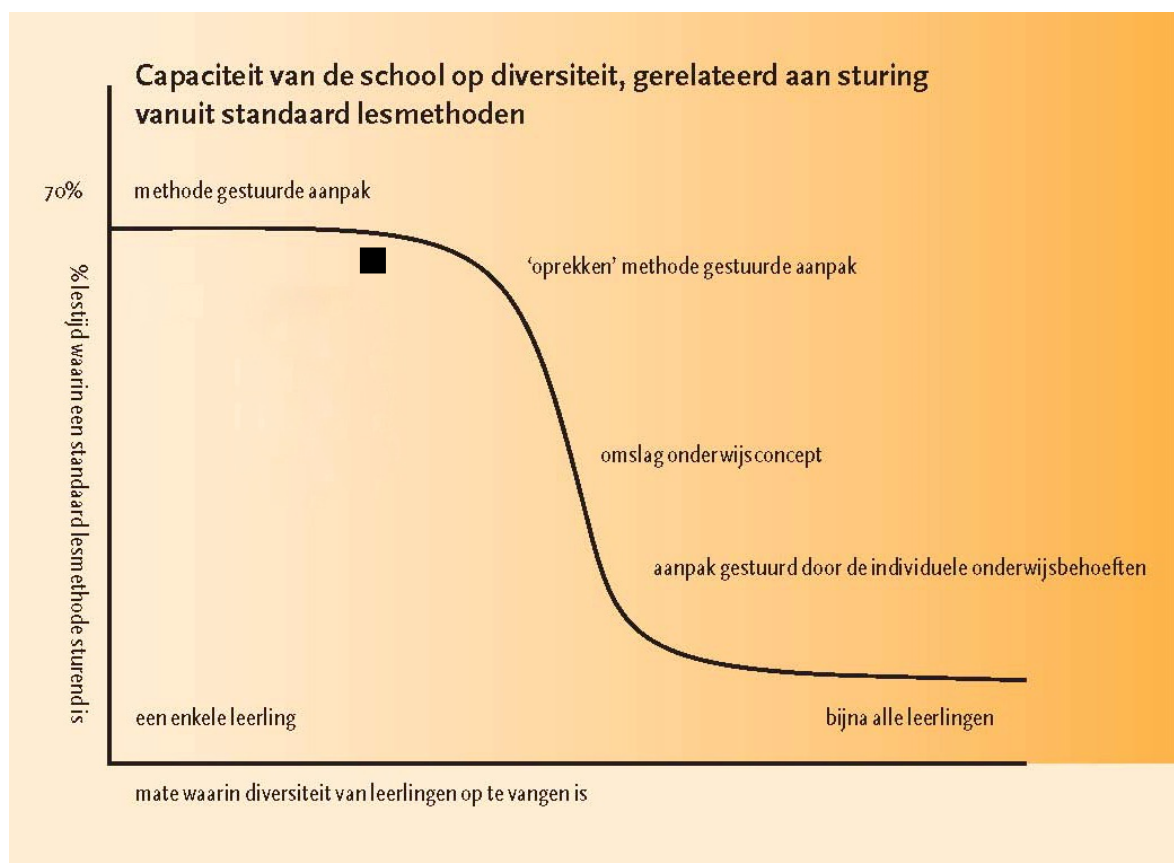
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

Stelaertshoeve bevindt zich op positie ■

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- ☐ basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- ☒ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
 - ☐ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☐ extra 'handen' in de klas, te weten: indien aangekruist toelichten
- ☐ onderwijsmaterialen
- ☒ de ruimtelijke omgeving: Stelaertshoeve zit ruim in de lokalen en heeft deze o.a ingericht als ruimten voor time out, handenarbeid en taalstimulering.
- ☐ specialistische expertise
- ☒ contacten met externe relaties: Stelaertshoeve werkt regelmatig/vaak samen met SMW, BJZ, GGD, GGZ en gemeente.

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een netwerkschool plus.

Domein 4: Borging

Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

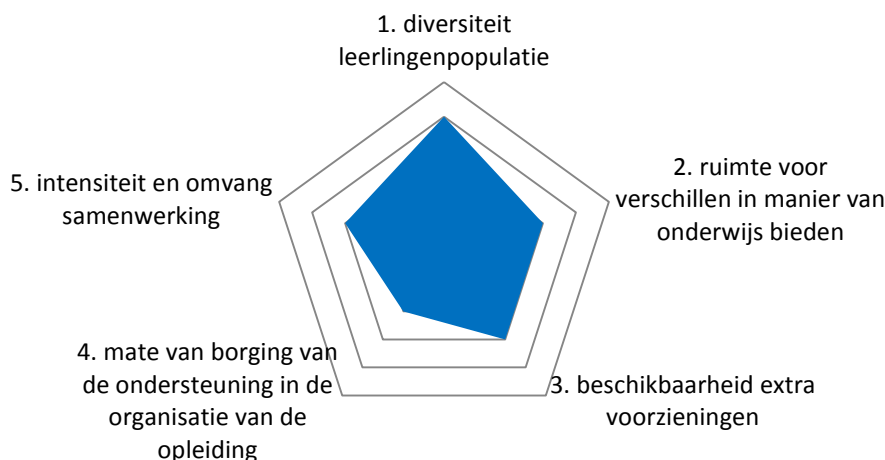
- ☐ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- ☒ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☐ intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☒ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ beperkt (passend bij een netwerkschool)

Het ondersteuningsprofiel in één oogopslag

Over het geheel genomen is Stelaertshoeve te karakteriseren als een **netwerkschool**. De school heeft een goede ontwikkeling ingezet in de richting van een netwerkschool plus.

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie(1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.
Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

Zo'n 40% van de kinderen van basisschool Stelaertshoeve is afkomstig uit van oorsprong niet niet-Nederlandse gezinnen. Er zijn zo'n 20 à 25 nationaliteiten op de school. In de meeste van deze gezinnen wordt nog steeds de moedertaal gesproken, aldus de geïnterviewden. Het opleidingsniveau van de ouders varieert sterk, van hoogopgeleid tot nauwelijks opleiding en analfabetisme. 15% van de leerlingen van Stelaertshoeve heeft een leerlinggewicht. Voor 19 (van de 378) leerlingen is een ontwikkelingsperspectief opgesteld. Het niveau van leren varieert sterk tussen de leerlingen en men ervaart dat een matig aantal leerlingen (25%) extra behoefte heeft in het verwerken van informatie en in het gedrag. Hiermee is de diversiteit van de populatie van Stelaertshoeve als (iets) heterogener te typeren dan andere Nederlandse scholen. Omdat de school wel een afspiegeling van de wijk is, is er wel sprake van een grote diversiteit.

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.
Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

De school werkt met een leerstofjaarklassensysteem, waarbij de methoden sterk leidend zijn. Het werken op drie niveaus is voor alle vakken ingevoerd, maar moet nog sterker geborgd worden. De school maakt momenteel veel ontwikkelingen door. Er zijn nieuwe ib-ers aangetrokken en er zijn flink veel nieuwe jonge leerkrachten aangenomen. De school werkt met het directe instructiemodel en elementen van zelfstandig werken van leerlingen (taakbrief; stoplicht).

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Het beginnend loslaten van de methoden is een moeilijke stap om te maken, maar zou voor de doelgroep van de school een goede suggestie zijn om nog beter om te kunnen gaan met de verschillen. De school heeft zelf al de eerste stapjes hiertoe gezet. Twee leerkrachten experimenteren hier al soms mee en bij de training Begrijpend lezen wordt het loslaten van de methode bijvoorbeeld ook juist aangemoedigd. De twee projectweken in maart zijn ook een ideale gelegenheid om ervaring hiermee op te doen.

Het werken op drie niveaus wordt steeds verder ontwikkeld op Stelaertshoeve. Hierbij kan ook binnen het team geëvalueerd worden of de instructietijd kort genoeg is en of de verlengde instructie op een optimale manier ingezet wordt (met mogelijk ook meer eigen initiatief van leerlingen). Mogelijk dat hier ook winst te halen is in instructietijd en kwaliteit.

Tot slot heeft het team zelf aangegeven dat drie niveaus eigenlijk niet genoeg zijn en dat de zorg aan zowel de boven-als onderkant versterkt kan worden.

Het zelfstandig werken zou verder ontwikkeld kunnen worden door bijvoorbeeld de taakbrief op maat te maken.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.
Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

Stelaertshoeve heeft extra voorziening op het gebied van ruimtelijke voorzieningen, mede omdat zij in een MFA gehuisvest zijn en er enkele lokalen "over" zijn, die ingericht zijn voor extra zorg. De samenwerking met instanties buiten het onderwijs is functioneel, naar behoefte en naar tevredenheid. De school beschikt relatief over weinig extra handen in de klas, zeker gezien de diversiteit van de doelgroep.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Onderzocht kan worden hoe extra handen in de groep ingezet kunnen worden, bijvoorbeeld in de vorm van (intensivering) stagiaires, of ouderhulp in de les of meer onderwijsassistenten. Ook zou bekeken kunnen worden hoe de leerkrachten in de schil meer ingezet kunnen worden als extra handen.

De school heeft relatief weinig aanvullende/extra materialen in huis, zeker gezien de doelgroep. Mogelijk dat een evaluatie van het ondersteunende materiaal kan leiden tot een overzicht waar nu nog materialen ontbreken. In het teamgesprek is al besproken dat de ib-ers zich nader gaan oriënteren op een programma voor het versterken van de sociaal emotionele ontwikkeling (zoals PBS of De Vreedzame School) .

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.
Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

De directeur en de ib-ers zijn redelijk kort aan de school verbonden en ook zijn er veel nieuwe collega's aangenomen. De school maakt een sterke ontwikkeling in de zorg door. Het team op Stelaertshoeve werkt planmatig en gestructureerd. Men werkt met de 1-zorgroute, er is een jaarplanning voor de zorg. Er zijn inmiddels groepsplannen voor alle vakken en in alle groepen en deze worden nu vier keer per jaar bijgesteld. De verantwoordelijkheid voor de zorg wordt bewust laag in de organisatie gelegd. Deze ontwikkelingen zijn nog wel relatief vers en moeten nog verder geborgd worden in de school.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Naast borging van de zorg kan het aspect Ouderbetrokkenheid op Stelaertshoeve nog verder uitgewerkt worden. De school heeft al een ouderplan opgesteld. Een goede eerste start met kennismakingsgesprekken is al gemaakt en het plan wordt nog verder uitgewerkt en ingevoerd.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De school heeft een samenwerking t.b.v. van een aantal leerlingen met de Taalschool, het Steunpunt voor Hoogbegaafde leerlingen, Intermezzo en de Talentklas. Het team krijgt tien uur per week ondersteuning van de onderwijsconsulent van Plein 013. Hij heeft directe toegang tot de noodzakelijke expertise buiten de school

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De samenwerking met de peuterspeelzaal lijkt nu nog beperkt, mogelijk dat hier nog winst behaald kan worden.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Het team van Stelaertshoeve geeft aan dat het zich steeds deskundiger is gaan voelen in het omgaan met leerlingen met extra ondersteuningsbehoeften. Het aantal 'zorgleerlingen' is niet drastisch toegenomen ten opzichte van twee jaar geleden. Feit is wel dat er nu nog wel een aantal leerlingen zitten, die vroeger waarschijnlijk tussendoor toch naar het s(b)o zouden zijn verwezen. 'Je leert per jaar en dat kun je het daaropvolgende jaar weer gebruiken', aldus een teamlid. Ook ervaren zij goede hulp van buitenaf, zoals van Visio of De Spreekhoorn. 'Daar leren wij als leerkrachten ook van', aldus het team.

Het team heeft het idee dat er positief tegen de school wordt aangekeken. De school laat met haar diversiteit ook zien wat zij als team kunnen en dat pakken ouders positief op, is de indruk van het team.

Zolang een kind aardig meekomt met de groep en niet al te veel gedragsproblemen heeft, is extra zorg niet echt een groot probleem, aldus het team. Het team ziet ook dat kinderen kunnen leren van verschillen en vindt dat ook de meerwaarde van verschillende soorten leerlingen op Stelaertshoeve. Dan is een slechtiend kind (met eigen scherm en vergrote werkbladen) of een slechthorende leerling (met gehoorapparatuur en solo apparatuur om de nek van de leerkracht) nog redelijk te doen binnen de groep, aldus het team. Gedragsproblematiek wordt echter als veel zwaarder ervaren op Stelaertshoeve. Het team vindt het moeilijker om daar mee om te gaan. Een aantal leerkrachten geeft aan dat zij soms niet eens naar het toilet durven te gaan en de kinderen even alleen te laten. Er moet echter voor worden gewaakt dat we het niet alleen hebben over die zes of zeven (op gedrag) zeer opvallende leerlingen, zo wordt ook in het teamoverleg opgemerkt. De groep leerlingen met gedragsproblemen is groter, en blijkbaar goed te doen op Stelaertshoeve. Die leerlingen gaan aardig mee. 'Daar moeten we ook trots op zijn', aldus de directeur. 'Zij vinden hier rust en structuur, waar ze blijkbaar goed bij gedijen'. Op voorstel van de ib-ers wordt wel afgesproken om nader te kijken naar de mogelijkheden op Stelaertshoeve voor de invoering van een programma zoals *PBS* of *De Vreedzame school*.

Het team geeft aan steeds beter te werken met drie niveaus op alle vakken. Dit moet in de toekomst nog wel beter geborgd worden, aldus de ib-ers. Het team geeft unaniem aan dat deze drie niveaus echter niet toereikend zijn. De verschillen tussen leerlingen zijn zo groot, dat je soms wel vijf of zes niveaus in een klas hebt, zeker in de bovenbouw, aldus een deel van het team. Gevaar is dan dat je niet voldoende aandacht kunt besteden aan de middengroep, die eigenlijk het grootst is, vult het team verder aan.

Op de vraag van de auditor, of het team er ooit aan gedacht heeft om groepsdoorbrekend te gaan werken, antwoordt een teamlid dat dit nog niet eerder gebeurd is, maar dat zij dit heel graag zou willen proberen met de parallelklas. Het idee wordt ter plekke opgepakt om te starten met een pilot om groepsdoorbrekend te gaan werken met technisch lezen (ook omdat een groot aantal leerlingen hier eigenlijk zo goed op scoort, dat zij bijv. beter hun tijd aan begrijpend lezen zouden kunnen besteden). Voornemen is dat deze pilot niet meteen 'de kop in wordt gedrukt' door allerlei praktische en organisatorische knelpunten, maar het eerst een kans te geven en het uit te gaan proberen. De rest van het team is ook benieuwd hoe dit gaat uitwerken. Een aantal teamleden geeft aan hier ook ervaring mee te hebben vanuit hun werkverleden op andere scholen.

Over het onderwijsconcept wordt opgemerkt dat het team nog steeds erg hecht aan het vasthouden van de methodes. Dat geeft ook rust en structuur, aldus het team. Er zijn echter twee leerkrachten die de methode (m.n. bij taal) meer loslaten. De twee projectweken in maart zullen ook leren en laten ervaren hoe het is om zonder methode te werken. En op 'de grote rekendag' heeft de school hier ook al ervaring mee opgedaan.

Op de vraag of het team nog andere ambities heeft in het versterken van de zorg, antwoordt een van de ib-ers dat ouderbetrokkenheid ook nog op de actielijst staat. Dit jaar zijn bijvoorbeeld de kennismakingsgesprekken in het begin van het schooljaar ingevoerd. Daar was men erg tevreden over. De opkomst en de betrokkenheid van ouders is echter nog steeds sterk wisselend op Stelaertshoeve. Dit onderwerp blijft dan ook op de agenda staan, aldus de ib-ers.

Het team ziet en herkent duidelijk een ontwikkeling waarin meer geluisterd wordt naar ouders en ouders meer inbreng hebben op Stelaertshoeve. Niet alle teamleden staan daar echter hetzelfde in. De opmerkingen variëren van 'Tuurlijk moet je luisteren, maar ouders moeten ook beseffen dat er nog 23 andere kinderen in de klas zitten' tot 'Ouders hebben verstand van hun kind'. 'Ouders houden je scherp en dat heb ik als leerkracht nodig'. Ook dit is een onderwerp, waar het team in de toekomst nader over met elkaar van gedachten kan wisselen.

Bijlage: Opbrengsten interview

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

- ☐ weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
- ☐ laag
- ☐ gemiddeld
- ☐ hoog
- ☐ matig
- ☒ sterk

Toelichting: De ouders van basisschool Stelaertshoeve hebben een grote range aan opleidingsniveaus. Dit varieert van hbo/universiteit tot nauwelijks opleiding en analfabetisme. De schoolpopulatie is een goede afspiegeling van de gemêleerde wijk in Tilburg-Noord. De meeste kinderen komen uit de directe omgeving.

15 % van de leerlingen van Stelaertshoeve hebben een leerlinggewicht (36 leerlingen met gewicht 0,3 en 19 leerlingen met een 1,2 gewicht).

- *thuis taal:*

- ☐ weinig
- ☐ matig
- ☒ sterk

Toelichting: Zo'n 40 % van de kinderen is afkomstig uit van oorsprong niet-Nederlandse gezinnen. Er zijn zo'n 20 à 25 nationaliteiten op de school. Grootste groepen zijn Antilliaans, Marokkaans, Turks en Pools. In de meeste van deze gezinnen wordt nog steeds de moedertaal gesproken, aldus de geïnterviewden. Sommige kinderen worden tweetalig opgevoed; anderen daarentegen kennen geen woord Nederlands als zij in groep 1 instromen.

- *culturele achtergrond*

- ☐ weinig
- ☐ matig
- ☒ sterk

Toelichting: de culturele achtergronden van de gezinnen zijn sterk verschillend van elkaar op Stelaertshoeve. Dat merk je bijvoorbeeld bij feesten zoals Sinterklaas. In sommige gezinnen is er geen traditie van surprises maken. Dat wordt dan weer opgepikt door een aantal andere ouders, die bepaalde kinderen helpen om op school de surprises "op te pimpen". Met kerst of het suikerfeest maken veel ouders de lekkerste hapjes en is een groot eetfeest, aldus de gesprekspartners.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

☐	weinig
☐	matig
☒	sterk

Toelichting: Leerlingen verschillen heel sterk van elkaar qua cognitieve vermogens. Het IQ van de kinderen bijvoorbeeld varieert tussen de 58 en de 158. Van sommige kinderen mag dit niet onderzocht worden door de ouders, waardoor een deel nog niet eens officieel gediagnosticeerd is.

- *leerstijlen*

☐	weinig
☒	matig
☐	sterk

Toelichting: de geïnterviewden geven aan dat leerlingen verschillen in hun leerstijlen, maar dat de school ook niet altijd precies weet wat de leerstijl is en dus ook niet precies kan inschatten hoe sterk de leerlingen daarin verschillen van elkaar. Op dit moment is een proces gaande op Stelaertshoeve waarin de leerstijlen steeds beter in kaart worden gebracht.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

☐	weinig (minder dan 20 %)
☒	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40%)

Toelichting: De verschillen tussen klassen zijn heel groot, maar gemiddeld zijn er zo'n zes leerlingen per klas (van gemiddeld 24 leerlingen) die speciale behoeften hebben in het verwerken van informatie.

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

☐	weinig (minder dan 20 %)
☒	een matig aantal (20 tot 40 %)
☐	veel (meer dan 40 %)

Toelichting: ook op dit punt geldt dat er zo'n zes leerlingen per klas (van gemiddeld 24 leerlingen) zijn die speciale behoeften hebben in het gedrag of in de omgang.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4	
overdragen van kennis	☐	☒	☐	☐	zelf ontdekken
kennis verwerven	☐	☒	☒	☐	werken met kennis
klassikaal leren	☐	☒	☒	☐	individueel en groepjes-leren
sturing van het leren door de leerkracht	☒	☐	☐	☐	leerlingen sturen eigen leren
alle leerlingen op basisniveau brengen	☐	☒	☒	☐	het maximale uit elke leerling halen
leerstof bepaalt leerweg	☐	☒	☐	☐	beginsituatie leerling bepaalt leerweg
nadruk op gestructureerde opdrachten	☐	☒	☐	☐	nadruk op vrije opdrachten
gelijke normering prestaties	☐	☒	☐	☐	beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
beoordeling door leerkracht	☒	☐	☐	☐	zelfbeoordeling door leerling
evaluatie onderwijs door leerkracht	☐	☒	☒	☐	evaluatie samen met leerlingen

Toelichting: de school werkt net als in 2013 met een leerstofjaarklassensysteem, waarbij diverse methoden een centrale plaats innemen. In zijn algemeenheid werken de leerkrachten sterk methodevolgend. De school maakt op dit moment nog steeds een slag in het werken met drie niveaus. Bij de nieuwe rekenmethode nu wordt er nadrukkelijk op aangedrongen om de methode te volgen. Bij begrijpend lezen gebeurt juist het omgekeerde, aldus de gesprekspartners. Daar krijgt het team nu ook scholing bij de begrijpend leesmethode "Goed gelezen", waarin juist gezegd en uitgedaagd wordt om de methode steeds meer los te laten (en terug te pakken als nodig). De trainer aldaar wijst er nadrukkelijk op dat de kwaliteit van de lessen niet alleen zit in de methode. Dit brengt een mooie discussie los in de school, aldus de gesprekspartners.

In het interview wordt eerlijk opgemerkt dat de andere kant van de medaille wel is dat er nog een aantal leerkrachten op Stelaertshoeve is die strak klassikaal onderwijs geven of zouden willen geven (hoewel dit aantal steeds kleiner wordt). Nog niet zo lang geleden waren leerkrachten hier echt 'Koning in eigen klas', merkt de directeur op. Het duurt gewoon enkele jaren voordat hier echt een substantiële verandering in bewerkstelligd is.

Men perfectioneert momenteel het werken in drie niveaus. De realiteit is echter wel dat er soms ook meer dan drie niveaus in de klas zijn. Kinderen voor wie aanpak 1 zelfs te hoog gegrepen is en kinderen die nog meer dan compacten en verrijken nodig hebben. Feit is wel dat de ib'ers de leerresultaten steeds beter in beeld hebben.

Stelaertshoeve heeft de ambitie om het onderwijs aan meer- of hoogbegaafden verder te ontwikkelen. Dit schooljaar zijn zij begonnen met de zogeheten "groep 9" (eigen benaming voor een soort Plusklas). Deze lessen worden gegeven door de leerbegaafdheids - coördinator. Er zijn momenteel twee groepen. Eén groep voor leerlingen uit groep 3 en 4 (ongeveer 10 leerlingen) en één groep voor de groep 5-8 leerlingen (ongeveer 12 leerlingen). Iedere groep krijgt 1 uur per week les. Voor de 'slimme' kleuters in groep 1 en 2 worden de adviezen in de klas gegeven en is er geen aparte (plus-)groep.

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☒ vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- ☒ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☒ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen
- ☒ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak

Toelichting: Stelaertshoeve hanteert eigenlijk alle bovenstaande vormen van begeleiding, waarbij het werken in drie niveaugroepen het meest voorkomend is. De school heeft echter ook RT, hoewel de omvang hiervan minder is dan twee jaar geleden.

Van de in totaal 378 leerlingen is er voor 19 leerlingen een ontwikkelingsperspectief opgesteld (ook op gedrag). De gesprekspartners geven aan dat de school op dit aspect een enorme ontwikkeling heeft doorgemaakt. Bij de audit ruim twee jaar geleden, waren er ook wel leerlingen met aparte individuele leerlijnen, maar die afspraken waren vaak minder goed vastgelegd, doorgesproken en formeel afgesproken met elkaar, aldus de gesprekspartners.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☐ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☐ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☒ nee, niet of nauwelijks

Toelichting: Dit wil de school in de toekomst meer gaan doen.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

Het aantal leerlingen op Stelaertshoeve is licht stijgend. De school heeft 16 groepen. Er zijn vier gecombineerde kleutergroepen 1-2. De rest van de groepen zijn niet gecombineerd. Het team heeft een duidelijke voorkeur voor aparte jaargroepen). Van alle groepen 3 tot en met 8 zijn er steeds twee parallel groepen. Er zijn veel duo- partners. Gemiddelde groeps grootte is 24.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): 30%

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 40%

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen: 40%

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling: 20%

Toelichting. De gesprekspartners geven aan het heel lastig te vinden om een inschatting van bovenstaande percentages te geven. Bij de vraag over het kennen van de leerlijnen en kerndoelen is aangegeven dat dit nog laag ligt, mede omdat de school net veel nieuwe jonge leerkrachten heeft aangenomen. Bij de kleutergroepen ligt dit percentage hoger. Bij de laatste vraag over het initiatief nemen tot een dialoog met de leerling over het lesaanbod vult men aan dat het initiatief vaak bij de ib-ers ligt. Wel is het zo dat er steeds meer leerlinggesprekken worden gevoerd.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☐ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☒ teamaanpak

Toelichting: op de meeste punten is er wel sprake van een teamaanpak, waar regelmatig over gesproken wordt met elkaar.

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- ☐ niet of nauwelijks
- ☒ soms
- ☐ vaak

Toelichting: ouders worden serieus genomen op Stelaertshoeve en steeds meer wordt in overleg en afstemming met ouders gedaan, maar de manier van lesgeven wordt toch tot de verantwoordelijkheid van de school gerekend.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

De gesprekspartners vinden het heel moeilijk om een bepaalde teamexpertise van Stelaertshoeve te noemen. Men vindt zichzelf heel breed georiënteerd, zowel pedagogisch als didactisch. De zorg voor hoogbegaafden of het betrekken van ouders is nog in ontwikkeling. Dit beeld wordt door de consulent van Plein 013 onderschreven.

Toegevoegd wordt nog dat gedrag speerpunt nummer 1 is in Tilburg. De ib-ers willen zich in de toekomst dan ook graag oriënteren op een (gedrags-/sociaal emotioneel-) programma om dit aspect binnen de school (en de omgeving van kinderen) verder te versterken.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding
 - **in** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Stelaertshoeve heeft extra handen in de groepen in de vorm van drie stagiaires, een onderwijsassistent, een leraarondersteuner (splitsen klas) en een sova trainer (lessen waar de groepsleerkracht bij blijft. Het gaat in totaal om ruim 50 uur per week voor de hele school (16 groepen). *Zie ook het dataformulier in de bijlage.*
 - **buiten** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Buiten de klas is de volgende ondersteuning op Stelaertshoeve beschikbaar: Taalstimulering in groepjes, RT (oude rugzakbegeleiding) en tutorlezen. Het gaat in totaal om 25 uur per week voor de hele school (zie ook *het dataformulier in bijlage.*)

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

De volgende materialen zijn aanvullend aanwezig op Stelaertshoeve:

- Didactische materialen: vergrote boeken.
- Speciale pedagogische/psychologische materialen: Op sociaal emotioneel gebied: tijdens SOVA: TumTum en 'Sociaal gedrag elke dag'
- Aanpassingsvermogen aan kindspecifieke fysieke belemmeringen
 - Aangepast meubilair + monitor + lamp voor slechtziende leerling
 - Aangepast meubilair + laptop voor leerling in groep 8.
 - Solo apparatuur leerkracht tbv slechthorende leerling
- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

Stelaertshoeve is sinds vijf jaar gehuisvest in een grote MFA en beslaat twee etages (groep 1-4 beneden, en groep 5-8 zit boven). De school is rolstoeltoegankelijk. De lokalen zijn niet groot, maar de gangen zijn heel breed. Hier zijn extra werkplekken gecreëerd.

Het speelplein (gelegen voor en achter de school) is sober, kaal en niet omheind. Het plein moet openbaar zijn, waardoor de veiligheid van de kinderen soms in het geding komt. Extra voorzieningen (zoals een doek boven de zandbak) zijn vaak geen optie, omdat de ervaring is dat dit door het openbare karakter snel vernield wordt.

Voordeel van de MFA is wel dat de school twee mooie en ruime speellokalen voor de kleuters heeft en een ruime gymzaal naast de aula. Deze voorzieningen worden gedeeld met de andere inbandige basisschool en derden die dit kunnen huren.

De school kan gebruik maken van de centrale aula, maar doet dit heel sporadisch.

De school heeft nog enkele lokalen "over". Deze worden gebruikt voor handenarbeid of bijvoorbeeld taalstimulering. Verandering sinds de audit twee jaar geleden is dat er een time out ruimte binnen de school gecreëerd is.

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
Nee	Ja (via Plein 013)	visuele beperkingen
Nee	idem↓	auditieve beperkingen
Nee	↓	spraak/taal belemmeringen
Nee		cognitieve beperkingen
Ja		motorische beperkingen
Nee		beperkingen door langdurige ziekte
Nee	↓	Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
Nee		ADHD
ja		dyslexie
nee		overige psychiatrische aandoeningen
ja	↓	gedragsproblemen
nee		onderwijsachterstanden andere culturen
ja		anders, nl. taal- en rekenspecialisten...

Toelichting: vergeleken met de audit twee jaar geleden heeft de school er een gecertificeerde taal- en rekenspecialist bij gekregen (tweejarige opleiding) en twee teamleden hebben master SEN (gedrag) gedaan en met succes afgesloten.

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW				x
Bureau Jeugdzorg			x	
GGD			x	x
GGZ			x	
MEE	x			
(Kinder)ziekenhuis		x		
Revalidatiekliniek		x		
Justitiële inrichting	x			
Gemeente, leerplicht			x	
Politie		x		
anders, nl. ...				

Toelichting: Stelaertshoeve werkt ook samen met: diverse onderzoeksbureau en 'Veilig thuis'. (voor sbo en so zie domein 5)

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

- *het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?*

Op Stelaertshoeve is dit een gezamenlijke verantwoordelijkheid van groepsleerkracht en ib-ers.

- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*

De extra ondersteuning is een belangrijk onderdeel van het beleid van Stelaertshoeve. Dat was het ook al voor de wet op Passend Onderwijs. De school maakt hierin nog steeds een ontwikkeling door en diverse zaken moeten nog beter geborgd worden. De school heeft een klein en een groot ondersteuningsteam, waarin alle betrokkenen bij de leerlingenzorg zitten. Het kleine zorgteam bestaat uit de ib-ers en de consultant van Plein 013. In dit overleg neemt men bewust de tijd, ook om ouders (en laatst zelfs met de betreffende leerling erbij) er bij te vragen. Het grote ondersteuningsteam bestaat ook uit SMW en de GGD. Nieuw binnen de school is ook dat er een taalcoördinator is, een rekencoördinator, een cultuurcoördinator en een sociaal emotioneel-coördinator. Dit is bewust gedaan om de verantwoordelijkheden en de zorg lager in de organisatie te leggen, aldus de directeur.

- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*

Cito-leerlingvolgsysteem, 'Kijk' voor de kleuters, Viseon en Esis. De ib-ers geven aan dat de toetsen beter dan vroeger geanalyseerd worden en er vaker doorgetoetst wordt.

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

De school werkt nog steeds met de 1-zorgroute. Er is een jaarplanning voor de zorg. Verschil met twee jaar geleden is dat de groepsplannen voor spelling toen in ontwikkeling waren en nu gemeengoed zijn geworden. Nu zijn er ook groepsplannen voor rekenen en voor lezen in groep 3. Ander verschil is dat het groepsplan nu vier keer per jaar wordt bijgesteld. Leerlingoverzichten worden twee keer per jaar gemaakt. Voor de kleuters worden er groepsplannen voor taal gemaakt en voor rekenen is dit nog in ontwikkeling.

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

Ontwikkeling van protocollen staan dit jaar op de werkagenda van Stelaertshoeve. Een deel is er al, maar moet nog verder geborgd worden.

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
 - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

Ouders worden steeds meer bij het onderwijs en de zorg voor hun kind betrokken. Er is nu steeds meer sprake van een 'educatief partnership'. De school is hierin nog wel in ontwikkeling en heeft een nieuw soort ouderplan opgesteld. In dat kader heeft Stelaertshoeve sinds dit schooljaar de zogeheten 'kennismakingsgesprekken' aan het begin van het schooljaar ingevoerd; zowel ouders als de nieuwe leerkracht stemmen wederzijds informatie

en verwachtingen op elkaar af. Dit is de school erg goed bevallen en alle ouders waren aanwezig. Hoewel er hard wordt getrokken aan de ouderbetrokkenheid worden nog niet alle ouders even goed bereikt. Laatst was een ochtend 'Zit met pit' (door de houdingstherapeute), waar slechts twee ouders kwamen opdagen. Bij de afsluiting van het Marieke Kessels-project zijn dan gelukkig wel veel meer ouders aanwezig, aldus het team. Ook de cursussen van het ROC "Hoe help ik mijn kind" en de cursus rondom rekenen hebben veel belangstelling. De twee bij het interview aanwezige ouders geven aan zich gehoord te voelen door de school en zich welkom te voelen. Een ouder geeft verder aan dat zij erg tevreden is over de zorg aan haar (slechthorende) zoon. Zij heeft het gevoel altijd terecht te kunnen bij de leerkracht, mocht er iets zijn. Daarnaast is er drie keer per jaar een gesprek met de groepsleerkracht, de ib-er, de consulent van Plein 013 en de begeleider vanuit De Spreekhoorn. Zij ervaart deze overleggen als heel prettig en constructief.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

Er zijn vele basisscholen in de buurt. Met een aantal basisscholen werkt Stelaertshoeve samen op het gebied van bijvoorbeeld vve. Ook de ib-ers komen regelmatig bij elkaar om te overleggen (zes keer per jaar). De contacten zijn laagdrempelig, er wordt snel gebeld of gemaïld indien nodig. Over het 'shoppen' van ouders en het wisselen van scholen (bij ontevredenheid), hebben de directeur afspraken met elkaar gemaakt. Er zijn ook basisscholen in de buurt waar minder of minder makkelijk mee samen wordt gewerkt. Met de ib-ers van Tilburg Noord is er zes keer per jaar een ib-overleg.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

Ook hier is een netwerk voor ib-ers en een netwerk voor hoogbegaafdheid.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

Binnen Tangent is er een netwerk voor taal- en reken coördinatoren, waar dankbaar gebruik van wordt gemaakt. Binnen het bestuur is er ook een netwerk voor de ib-ers van Tangent, een netwerk voor intern vertrouwenspersonen en een netwerk hoogbegaafdheid.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

Stelaertshoeve maakt gebruik van de Taalschool, het Steunpunt voor Hoogbegaafde leerlingen, Intermezzo en de Talentklas. Ook is er een consulent van Plein 013 voor tien uur per week op Stelaertshoeve werkzaam.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Er is geen kinderdagverblijf meer in de MFA aanwezig, maar nog wel een peuterspeelzaal. Wat de samenwerking met het voortgezet onderwijs betreft: Er is jaarlijkse gezamenlijke informatie-avond voor de ouders van scholen van Tilburg Noord. Ook is er elk jaar een goede (warme) overdracht van de leerlingen met de scholen voor VO. Tevens is er jaarlijks van de stichting POVO een bijeenkomst waarin PO en VO met elkaar in gesprek gaan; Stelaertshoeve is daar altijd vertegenwoordigd met hun ib-er, collega's van groep 8 en de directie.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

De school werkt samen met de vroegere ambulant begeleiders vanuit cluster 1 en 2 (De Spreekhoorn en Visio).

Afsluitende opmerkingen:

Ambities voor de toekomst zijn:

- Hoogbegaafdheid nog beter op de kaart zetten
- De zorg aan de onderkant versterken
- Oriënteren op een programma voor het versterken van de sociaal emotionele ontwikkeling
- Ouderbetrokkenheid verder uitwerken

Bijlage: extra handen in de klas en begeleiding buiten de klas op Stelaertshoeve

Wilt u aangeven in hoeverre er 'extra handen' beschikbaar zijn in de groepen? Het gaat om alle extra handen **in** de groep **buiten** de handen van de aanwezige groepsleerkracht³. **Deze uren zijn geel.**

Extra begeleiding buiten de groep is groen

Te gebruiken afkortingen voor functionarissen:

(Lkr. = leerkracht, Vlkr. = vakleerkracht, OA = onderwijsassistent, RT = remedial teacher, AB = ambulant begeleider, OU = ouder/verzorger, LIO = leerkracht in opleiding, ST = stagiaire)

Groep	Functionaris(sen)	Aantal uren per week	Aantal betrokken lln.
1-2	Leraar ondersteuner	12 uur (splitsen groep) 12 uur taalstimulering (in groepjes)	50
1-2	Klasse assistent	12 (ondersteunend)	Werkt voor allen
3a	ST	8	26
3b	RT	½	2
4A	ST	8	21
4B	RT	½	1
5A	ST	8	28
5B	-	-	-
6A	RT (Patricia)	2 ¼	1
6A	RT (Dian)	½	1
6B	RT	½	1
7A	RT	2 ¼	1
7B	RT	1 ¼	1
8A	RT	2 ¼	3
8B	RT	2 ¼	1
	tutorlezen	1 uur pw na jan (bovenbouw en gr 3) =	
	Sova training	2,5 (ma middag)	

Eventuele opmerkingen:

- Voor groep 3 en 4 kunnen 2 leerkrachten 36 'uit de schil' ingedeeld worden voor extra ondersteuning. Door het vele invallen dat de schillers moeten doen, is dit echter niet noemenswaardig in te zetten (dit is dan ook niet in bovenstaand schema opgenomen)
- Een andere leerkracht is 'in de schil' voor de ochtend beschikbaar voor RT voor leerlingen uit 3b + 6a + 6b. Tijdens de middaguren wordt deze collega ingezet voor SOVA
- Ouderhulp in de les is in ontwikkeling.

³ Het gaat hier om de extra handen in de klas, dus niet om de groepsleerkracht zelf. Wel vermelden indien er sprake is van co-teaching.